

Sikkerhed ved indretning af post- og pakkemodtagelser

Indledning

Regeringen har i sin redegørelse om beredskabet i Danmark fra juni 2005 - Et robust og sikkert samfund – understreget nødvendigheden af en koordineret forebyggelsesindsats med henblik på at mindske sårbarheden og dermed øge det danske samfunds robusthed for at kunne modstå de nye udfordringer og risici, som samfundet står over for. En af disse udfordringer er truslen fra kemiske (C), biologiske (B) eller radiologiske (R) stoffer samt eksplosiver (E) sendt som post eller pakke til offentlige myndigheder, organisationer og private virksomheder.

For at imødekomme denne trussel har en arbejdsgruppe bestående af Politiets Efterretningstjeneste, Center for Biologisk Beredskab, Beredskabsstyrelsen Kemisk Beredskab, Statens Institut for Strålehygiejne, Forsvarets Ammunitionsrydningstjeneste, Rigspolitiets Kriminaltekniske Afdeling, Rigspolitiets Ordenspolitistab, Sundhedsstyrelsen og Arbejdstilsynet udarbejdet en vejledning til indretning af en mere sikker post- og pakkemodtagelse. Bruger kredsen består af særligt eksponerede og udsatte myndigheder, organisationer og private virksomheder med et offentligt beskyttelsesbehov.

Hensigten med vejledningen er ikke at tilvejebringe en fuldstændig beskyttelse af den enkelte postmodtagelsesfacilitet, men derimod at minimere konsekvenserne af en hændelse med farlige stoffer leveret som post eller pakke.

Denne brochure beskriver vejledningens hovedpunkter.

Tre sikringsmodeller

Vejledningen beskriver tre modeller for indretningen af post- og pakkemodtagelser baseret på en såkaldt trusselsbaseret dimensionering af modstanden. Det vil sige, at den enkelte postmodtagelse er tilpasset den trussel, der retter sig mod den pågældende myndighed/organisation/virksomhed på et givent tidspunkt. Alle tiltag baseres på en central placering af postmodtagelsen. Sikringstiltagene i model I danner desuden grundlaget for tiltagene i model II og III.

Vurderingen af truslen foregår i et tæt samarbejde mellem Politiets Efterretningstjeneste (PET) og organisationen, der oplever et beskyttelsesbehov. På baggrund af trusselsniveauet og med udgangspunkt i vejledningen besluttet, hvilke sikkerheds- og sikringstiltag der skal etableres.

Trusselsniveauet er dynamisk og vil variere afhængigt af lokalitet og over tid.

Model I - Apparaturløsning

Model I er en apparaturløsning. Udgangspunktet for denne model er en sikkerhedsmæssig vurdering af den fysiske placering af post- og pakkemodtagelsen (intern eller ekstern) samt uddannelse af medarbejdere til at kunne håndtere post og pakker, således at mistænkelig post udskilles. Derved højner modellen skadesforebyggelse samt begrænser kontaminering af bygningens øvrige lokaliteter som følge af en hændelse.

Sikkerhedsmæssige tiltag:

- Al post, pakker og forsendelser modtages og håndteres i den centrale postmodtagelse
- Mistænkelig post identificeres og udskilles
- Arbejdsprocedurer tilrettelægges og Standard-Operations-Procedurer (SOP) og instrukser udfærdiges
- Alarmeringsplan og meldeveje udarbejdes
- Personale, der håndterer post og pakker, samt ledere uddannes
- Procedurer for sporsikring fastsættes
- Leverandører godkendes

I model I må der påregnes udgifter til:

- Placering og indretning af postmodtagelsesfacilitet
- Uddannelse af medarbejdere
- Bistand til udarbejdelse af planer, SOP'er m.m.

Udlicitering

Det kan overvejes at modtage posten som elektronisk post fra en privat aktør, der indscanner den fysiske post.

Model II - Apparatbaseret løsning

Model II er en overbygning til model I, som bygger på en apparatbaseret screening for bomber samt en vurdering af risikoen for tilstedeværelse af farligt stof. I model II screenes og gennemlyses posten for bombekomponenter. I tilfælde af mistanke om pulverindhold åbnes

posten i et særligt indelukke (handskeboks) for at nedsætte risikoen for eksponering af medarbejdere, samt kontaminering af bygningen. Såfremt posten åbnes uden for handskeboksen, men alligevel viser sig at indeholde mistænkeligt materiale, skal rummets indretning afgrænse spredning til de øvrige omgivelser.

Udfaldet af denne procedure bliver enten, at posten fordeles, eller at indsatsberedskab kontaktes med henblik på videre håndtering.

Installation af apparatur til udskillelse af mistænkelig post:

Metaldetektor – Til detektering af elektroniske kredsløb og metaller med henblik på bombeidentificering. Prisoverslag i størrelsesordenen 30.000 kr. ekskl. moms.

Røntgenapparat – Til gennemlysning af mistænkelige breve og pakker for bomber og pulver. Prisoverslag i størrelsesordenen 200.000 kr. ekskl. moms.

Handskeboks eller laboratoriebank med udsug og filter – Til åbning af mistænkelige breve og pakker, der mistænkes for at indeholde CB-stoffer, for at begrænse en eventuel kontaminering til øvrige lokaliteter. Prisoverslag i størrelsesordenen fra 15.000 kr. ekskl. moms.

Apparatur til detektering af radioaktive stoffer – Da mindre mængder radioaktive stoffer ikke kan erkendes uden detekteringsudstyr, kan det overvejes at placere et sådant i rummet til permanent overvågning. Prisoverslag i størrelsesordenen 25.000–45.000 kr. ekskl. moms.

Særlig indretning af den centrale postmodtagelse:

I model II foretages en særlig indretning af postmodtagelsen med henblik på at forøge personsikkerheden i tilfælde af spredning af farlige stoffer samt detonation, ligesom der er taget hensyn til sporbevaring/-sikring. (Sikkerhedsforanstaltninger er udførligt beskrevet i vejledningen).

Uddannelse og procedurer:

Personale, der håndterer post, pakker og forsendelser, bør have modtaget teoretisk og praktisk tilrettelagt undervisning i betjening af apparatur og i erkendelse af trusler jf. vejledning og fagplan (bilagt vejledningen).

Personale, der skal træffe beslutninger på chef/lederniveau om hurtig evakuering og andre nødvendige foranstaltninger, og som skal kunne vejlede operatører og justere beredskabsplaner m.v., skal have modtaget undervisning på operatørniveau samt udvidet undervisning jf. vejledning og fagplan.

Med baggrund i den valgte apparaturløsning udarbejdes procedurer for posthåndtering.

I model II kan der desuden påregnes udgifter til:

- Særlig placering og sikring af postmodtagelsesfaciliteten
- Uddannelse af medarbejdere
- Kommunikationsudstyr
- Alarmanlæg og overfaldstryk
- Brandslukningsudstyr og førstehjælpsmaterialer.

Service og vedligehold

Der må desuden indkalkuleres omkostninger til serviceaftaler og vedligehold af diverse apparaturer, alarmanlæg og evt. videoovervågning samt engangsbeløb til registrering og godkendelse af røntgenapparat hos Statens Institut for Strålehygiejne.

Behov for taktisk bistand

Såfremt der er behov for ekstern bistand i forbindelse med udarbejdelse af planer, SOP'er samt for øvrig rådgivning, vejledning og analyse m.v. i forbindelse med etablering af en postmodtagelsefacilitet - må der påregnes omkostninger for modtagelse af disse tjenesteydelser.

Øvrige problemstillinger

Særlige forhold vedrørende åbning af post mellem forskellige organisatoriske niveauer samt åbning af fortrolig post bør afklares.

Disse problemstillinger kan f.eks. håndteres ved:

- At vedkommende, der modtager eller forventes at modtage fortrolige eller følsomme informationer med post, selv afhenter eller åbner mistænkelig post i postmodtagelsesfaciliteten eller overværer en åbning
- At ovenstående personer, organisatoriske niveauer eller afdelinger udpeger en repræsentant til at afhente eller forestå åbningen af posten i postmodtagelsesfaciliteten eller overværer en åbning
- At mistænkelig post kun åbnes under fortrolighedshensyn og underskrevet tavsheds-erklæring af postmedarbejderen, som også har pligt til at genforsegle den åbnede post samt føre den i logbog, således at der er kontrol med, hvem der har foretaget åbning og på hvilket tidspunkt

Med implementeringen af model II, hvor kun mistænkelig post udskilles og screenes, vil dette medføre en meget ringe forsinkelse af postgangene, hvorimod screening af al modtaget post (ved en øget trussel) vil betyde nogen forsinkelse af postgangene.

Udlicitering

Det kan overvejes at indgå et kontraktligt forhold med et privat professionelt firma om en apparaturscreening af den mistænkelige post eller eventuelt af alle postforsendelser (svarende til model II) til afklaring af, om der er en bestyrket mistanke, der kræver en efterfølgende myndighedsindsats. Hvis denne løsning vælges, er det vigtigt, at den private operatør ikke agerer som indsatsberedskab.

Model III - Procedureomlægning

Model III bringes i anvendelse, hvis trusselsniveauet, der retter sig mod den pågældende myndighed, organisation, virksomhed, vurderes at være højt. Et højt trusselsniveau opstår i forbindelse med konkrete trusler, som baserer sig på efterretninger af høj validitet. Ved et højt trusselsniveau iværksættes særlige foranstaltninger, hvilket konkret vil sige, at myndigheden foretager en omlægning af dens post- og pakkemodtagelse. Princippet for model III er, at ingen post må åbnes på en intern postmodtagelsesfacilitet, så længe det høje trusselsniveau eksisterer. Forholdene vil undergå en nærmere sikkerhedsmæssig vurdering ved PET.

Procedureomlægning:

- Posten isoleres straks den erkendes - eventuelt allerede på postterminalen.
- Al post omadresseres til forudbestemt lokalitet – Afhængig af trusselsidentificeringen (CBRE). Dette kan eventuelt aftales via et kontraktligt forhold med et professionelt privat firma.
- Ved en eksternt beliggende postmodtagelsesfacilitet kan myndigheden vælge at lade postmodtagelsen håndtere af professionelt uddannet eksternt personale.
- Så tidlig myndighedsindsats som muligt med udgangspunkt i *Indsatstaktisk vejledning og samarbejdsprincipper ved (C) kemiske, (B) biologiske og (R) radiologiske terrorhændelser*.

Rådgivning og formidling

Som et led i sin øvrige sikkerhedsrådgivning er PET indgangsmyndighed til al rådgivning vedrørende sikring af postmodtagelse med udgangspunkt i denne brochure. Vejledningen udleveres i forbindelse med PET's rådgivning. Rådgivningen varetages i PET af Afdelingen for Sikkerhedsrådgivning og Ekstern Koordination, som kan kontaktes på tlf. 33 910 910 lok. 9007.

PET kan efter behov henvise til relevante ekspertmyndigheder, der som en del af sit almindelige virke yder fagspecifik rådgivning.

Endvidere rådgiver civile aktører og sikkerhedsvirksomheder om taktiske og tekniske forhold for indretning af en central postmodtagelse, herunder om apparaturer og udstyr, samt om udarbejdelse af Standard-Operations-Procedurer, beredskabsplaner, uddannelse m.v.

Andre forhold af sikkerhedsmæssig betydning

Foruden post- og pakkemodtagelse bør opmærksomheden rettes mod almindelig adgangskontrol i bygningen, regler for gæstemodtagelse og sidst, men ikke mindst, kontrol med modtagelse af varer og andre tjenesteydelser.

Hvornår er posten mistænkelig?

Vurderingen af, hvorvidt en forsendelse er mistænkelig, bør som minimum inkludere nedenstående betragtninger.

- Er forsendelsen fra en troværdig/kendt leverandør/afsender? (Bemærk, at mistænkelig post naturligvis også kan modtages fra kendte leverandører/afsendere. Udvis derfor altid opmærksomhed, hvis der er forhold, der falder uden for normalbilledet eller på anden vis vækker mistanke).
- Mangler der afsender på forsendelsen?
- Hvordan er emballagens konsistens? Er indpakningen brudt/ubrudt? Virker den troværdig eller mistænkelig i forhold til det forventede indhold?
- Mistænkes forsendelsen for at indeholde pulver eller pulverlignende substanser?
- Er forsendelsen unaturlig tung i forhold til dens størrelse?
- Er antallet af pakker som forventet?
- Medfølger der en følgeseddel?
- Er teksten maskinskrevet eller håndskrevet, er der stavfejl, ukorrekt personangivelse, ukorrekt stillingsbetegnelse, ukorrekt adresse m.m.?
- Er der usædvanlige/ukendte frimærker og frankeringer på forsendelsen? (Erfaringen viser, at brevbomber ofte er overfrankerede for at sikre, at de når frem til modtageren).
- Er forsendelsen mærket "personligt", "fortroligt" eller lignende?
- Er der prikket små huller i indpakningen?
- Afgiver forsendelsen ukendte/mistænkelige lugte?
- Er der væskeudtræk på kuerten?
- Er forsendelsen stilet til en bestemt afdeling eller person, og adskiller den sig fra forsendelser, der normalt stiles hertil? (Afdeling eller medarbejder kontaktes for at høre, om der ventes en forsendelse).

Se næste side →

Postmodtagelsesprocedurer

- Hvis ikke mistænkelig, åbnes forsendelsen.
- Hvis stadig mistænkelig, også efter en evt. apparaturscreening, bør forsendelsen ikke håndteres yderligere. Benyt meldeveje, alarmeringsprocedurer og SOP, og afvent eventuel myndighedsindsats. Ved brug for myndighedsindsats alarmeres via tf. 1-1-2, hvorefter indsatsberedskabet disponerer i henhold til principperne i Indsatstaktisk vejledning og samarbejdsprincipper ved (C) kemiske, (B) biologiske og (R) radiologiske terrorhændelser.

HUSK!

- Spørg altid en kollega om en "second opinion", når du har mistanke om, at en forsendelse er mistænkelig!
- Følg meldeveje og alarmeringsplaner!
- Følg Standard-Operations-Procedure!

Denne brochure er udarbejdet i samarbejde mellem Center for Biologisk Beredskab, Beredskabsstyrelsen Kemisk Beredskab, Statens Institut for Strålehygiejne, Forsvarets Ammunitionsrydningstjeneste, Rigspolitiets Kriminaltekniske Afdeling, Rigspolitiets Ordenspolitistab, Sundhedsstyrelsen, Arbejdstilsynet og Politiets Efterretningstjeneste i 2006.

Politiets Efterretningstjeneste
Klausdalsbrovej 1
2860 Søborg
Tlf. 33 14 88 88
www.pet.dk